

468,

K o n w e n c j a H a n d l o w a

między Polską a Francją podpisana w Paryżu, dnia 9 grudnia 1924 roku.

Przekład.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,
M Y, STANISŁAW WOJCIECHOWSKI,
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,
wsztem wobec i każdemu zosobna, komu o tem
wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia dziewiątego grudnia tysiąc dziewięćset
dwudziestego czwartego roku podpisana została w Pa-
ryżu pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej
a Rządem Republiki Francuskiej Konwencja Handlo-
wa o następującym brzmieniu dosłownem:

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,
NOUS, STANISŁAW WOJCIECHOWSKI,
PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,
à tous ceux, qui ces présentes Lettres verront, Salut:

Une Convention Commerciale entre le Gouver-
nement de la République de Pologne et le Gouver-
nement de la République Française ayant été signée
à Paris le neuf décembre mil neuf cent vingt qua-
tre, Convention, dont la teneur suit:

**KONWENCJA HANDLOWA
MIĘDZI
POLSKĄ A FRANCJĄ.**

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Prezydent Republiki Francuskiej, pragnąc uczynić tak dalece, jak to w obecnych okolicznościach jest możliwem, serdecznemi i owoocnemi stosunki handlowe między obydwoma krajami i zacisnąć węzły przyjaźni, które je łączą, postanowili zastąpić Konwencję Handlową, zawartą dnia 6 lutego 1922 r. przez nową Konwencję i wyznaczyli w tym celu jako swoich pełnomocników:

PREZYDENT REPUBLIKI POLSKIEJ:

- p. ALFREDA CHŁAPOWSKIEGO, Ambasadora Polskiego w Paryżu,
- p. HENRYKA TENNENBAUMA, Dyrektora Departamentu w Ministerstwie Przemysłu i Handlu,
- p. FRANCISZKA DOLEŻALA, Radcę Handlowego Ambasady Polskiej w Paryżu,

PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ:

- p. EDOUARD HERRIOT, deputowanego, Prezesa Rady Ministrów, Ministra Spraw Zagranicznych,
- p. RAYNALDY, deputowanego, Ministra Handlu i Przemysłu,

KTÓRZY, po zakomunikowaniu sobie wzajemnie swoich pełnomocnictw, uznanych za dobre i należyte co do formy, zgodzili się na następujące postanowienia:

ARTYKUŁ I.

Produkty naturalne lub fabryczne, pochodzące i przychodzące z Francji, kolonij, posiadłości i krajów protektoratu francuskiego, będą dopuszczone do przywozu na terytorium celne Rzeczypospolitej Polskiej z przywilejem taryfy najbardziej korzystnej, jaką Rząd polski przyznaje lub mógłby przyznać jakiemukolwiek monarchii trzeciemu, na mocy zarządzeń taryfowych albo układów handlowych, zarówno co do cel przywozowych, jak i co do wszelkich cel dodatkowych, spółczynników lub podwyżek, których przedmiotem te ciała są lub mogłyby być.

ARTYKUŁ II.

Niezależnie od postanowień artykułu I-go, produkty naturalne lub fabryczne, pochodzące i przychodzące z Francji, kolonij, posiadłości i krajów protektoratu francuskiego, wyliczone w załączonej tu liście A, będą korzystały przy przywozie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z podanych w tej liście zniżek procentowych.

Stopa procentowa tych zniżek pozostanie ta sama bez względu na podwyżki lub zniżki taryf i będzie stosowana do cel dodatkowych lub spółczynników, jakie Polska stosuje lub jakie mogłyby w przyszłości dla tych samych produktów wprowadzić.

**CONVENTION COMMERCIALE
ENTRE
LA POLOGNE ET LA FRANCE.**

Le Président de la République Polonaise et le Président de la République Française, désireux de rendre aussi intimes et fructueuses qu'il est possible dans les circonstances présentes les relations commerciales entre les deux pays et resserrer les liens d'amitié qui les unissent, ont décidé de substituer à la Convention de commerce, conclue le 6 février 1922, une Convention nouvelle et ont désigné à cet effet comme leurs Plénipotentiaires respectifs:

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE POLONAISE:
M. ALFRED CHŁAPOWSKI, Ambassadeur de Pologne à Paris,

M. HENRYK TENNENBAUM, Directeur de Département au Ministère de l'Industrie et du Commerce,
M. FRANCISZEK DOLEŽAL, Conseiller Commercial à l'Am-
bassade de Pologne à Paris,

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE:
M. ÉDOUARD HERRIOT, Député, Président du Conseil, Ministre des Affaires Étrangères;
M. RAYNALDY, Député, Ministre du Commerce et de l'Industrie,

LESQUELS, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, ont convenu des dispositions ci-après:

ARTICLE I.

Les produits naturels ou fabriqués, originaires et en provenance de France, des colonies, possessions et pays de protectorat français, seront admis à leur importation sur le territoire douanier de la République Polonaise au bénéfice du tarif le plus favorable que le Gouvernement polonais accorde ou pourrait accorder à toute Puissance tierce, en vertu de mesures tarifaires ou de conventions commerciales, tant en ce qui concerne les droits à l'importation que toute surtaxe, coefficient ou majoration dont ces droits sont ou pourraient être l'objet.

ARTICLE II.

Sans préjudice des dispositions de l'article I, les produits naturels ou fabriqués, originaires et en provenance de France, des colonies, possessions et pays de protectorat français, énumérés à la Liste A ci-annexée, bénéficieront à leur importation sur le territoire douanier de la République Polonaise des pourcentages de réduction indiqués à ladite liste.

Ces pourcentages resteront les mêmes, quels que soient les relèvements ou abaissements de tarifs, et s'appliqueront aux surtaxes et coefficients que la Pologne applique ou pourrait instituer sur les mêmes produits à l'avenir.

ARTYKUŁ III.

Produkty naturalne lub fabryczne, pochodzące i przychodzące z terytorium celnego Rzeczypospolitej Polskiej, wymienione w załączonej tu liście B, będą dopuszczane do przywozu do Francji, jako też do kolonii, posiadłości i krajów protektoratu francuskiego, mających ten sam ustrój celny, co Francja, z przywilejem taryfy minimalnej, czyli najniższych stawek, jakie Francja przyznaje lub mogłaby przyznać w przyszłości wszelkiemu innemu mocarstwu na mocy zarządzeń taryfowych albo układów handlowych, zarówno co do opłat przywozowych obecnie zaprowadzonych lub tych, któreby Francja mogła ewentualnie zamiast nich wprowadzić, jak i co do celów dodatkowych, spółczynników lub innych podwyżek czasowych, które Francja zaprowadziła lub zaprowadzić mogła.

Z przyznaniem taryfy minimalnej dla produktów, wymienionych w liście B, jest związane traktowanie na stopie państwa najbardziej uprzywilejowanego, co jednak nie upoważnia Rzeczypospolitej Polskiej do żądania preferencyjnych ulg, któreby Francja mogła przyznać krajom swego protektoratu, lub dobrodziejstwa specjalnego systemu, któryby Francja mogła przyznać w zakresie taryfowym pewnym państwom pogranicznym na mocy unii celnej, lub też dobrodziejstwa taryf, któreby Francja mogła przyznać ewentualnie dla produktów, których przywoz jest przeznaczony do ułatwienia rozrachunków finansowych z krajami, które znajdowały się w stanie wojny z Francją w ciągu lat 1914 do 1918.

ARTYKUŁ IV.

Produkty naturalne lub fabryczne, pochodzące i przychodzące z terytorium celnego Rzeczypospolitej Polskiej, wymienione w załączonej tu liście C, będą korzystały przy przywozie do Francji, do kolonii, posiadłości i krajów protektoratu francuskiego, mających ten sam ustrój celny, co Francja, z podanych w tej liście zniżek procentowych, które będą obliczane od różnicy pomiędzy stawką taryfy ogólnej a taryfy minimalnej.

Stopa procentowa tych zniżek pozostanie ta sama, bez względu na podwyżki lub zniżki taryf, celów dodatkowych i spółczynników, któreby Francja mogła ustawić w przyszłości.

ARTYKUŁ V.

Gdyby dla któregokolwiek z produktów, wymienionych w liście D, Francja przyznała później jednemu z krajów, graniczących z Polską, który pozostawał w wojnie z Francją w ciągu lat 1914 do 1918, bardziej korzystne traktowanie, niż to, które jest przewidziane w liście C, to będzie ono rozciągnięte natychmiast i bezwarunkowo na identyczne produkty, pochodzące i przychodzące z Rzeczypospolitej Polskiej, przy ich przywozie do Francji.

Wyjątek stanowią warunki taryfowe, przewidziane w końcowym ustępie artykułu 3-go, i rozumie się, że Polska będzie mogła domagać się korzystniejszego, a ograniczonego do kontyngentów traktowania, również tylko dla kontyngentów, obliczanych według stosunku jej produkcji do produkcji krajów, o których mowa w 1-ym ustępie niniejszego artykułu.

ARTICLE III.

Les produits naturels ou fabriqués, originaires et en provenance du territoire douanier de la République Polonaise, énumérés à la Liste B ci-annexée, seront admis, à leur importation en France, ainsi que dans les colonies, possessions et pays de protectorat français ayant le même régime douanier que la France, au bénéfice du tarif minimum, c'est-à-dire des taux les plus réduits que la France accorde ou pourrait accorder à l'avenir à toute autre Puissance, en vertu de mesures tarifaires ou de conventions commerciales, tant en ce qui concerne les droits à l'importation actuellement établis ou ceux que la France pourrait éventuellement leur substituer, qu'en ce qui concerne les surtaxes, coefficients ou autres majorations temporaires que la France a établies ou pourrait établir.

L'octroi du tarif minimum pour les produits énumérés à la Liste B implique le traitement de la nation la plus favorisée, mais n'autorise pas cependant la République Polonaise à réclamer le bénéfice des avantages préférentiels que la France pourrait accorder à ses protectorats ou le bénéfice du régime spécial que la France pourrait accorder en matière tarifaire à certains États limitrophes, en vertu d'une union douanière, ou le bénéfice des tarifs que la France pourrait accorder éventuellement aux produits dont l'importation est destinée à faciliter les règlements financiers avec les pays qui ont été en état de guerre avec la France pendant les années 1914—1918.

ARTICLE IV.

Les produits naturels ou fabriqués, originaires et en provenance du territoire douanier de la République Polonaise, énumérés à la Liste C ci-annexée, bénéficieront, à leur importation en France, dans les colonies, possessions et pays de protectorat français ayant le même régime douanier que la France, des pourcentages de réduction indiqués à ladite liste, lesquels porteront sur la différence entre le taux du tarif général et celui du tarif minimum.

Ces pourcentages resteront les mêmes, quels que soient les relèvements ou abaissements de tarifs, surtaxes et coefficients que la France pourrait instituer dans l'avenir.

ARTICLE V.

Si, pour l'un quelconque des produits énumérés à la Liste D, la France accorde ultérieurement à un pays limitrophe de la Pologne qui a été en guerre avec la France au cours des années 1914—1918 un traitement plus favorable que celui qui est prévu à la Liste C, ce traitement sera étendu immédiatement et inconditionnellement aux produits identiques originaires et en provenance de la République Polonaise à leur importation en France.

Il est fait exception pour les conditions tarifaires prévues à l'alinéa final de l'article III, et il est entendu que la Pologne ne pourra réclamer le bénéfice d'un traitement plus favorable qui serait limité à des contingents, que pour des contingents calculés sur le rapport de sa production avec la production des pays visés à l'alinéa 1er du présent article.

ARTYKUŁ VI.

Gdyby Rząd francuski przyznał w przyszłości korzystniejsze zniżki procentowe dla produktów, wymienionych w liście C, a nie powtarzonych w liście D, jakimś krajowi, graniczącemu z Polską, który pozostał w wojnie z Francją w ciągu lat 1914 do 1918, Polska będzie mogła w okresie dwumiesięcznym domagać się tej samej korzyści. Francja obowiązuje się zbadać przychylnie to żądanie i przyjąć je, jeżeli warunki produkcji polskiej oraz równoważącej korzyści i ustępstw, wymienionych w niniejszym traktacie lub wynikających z traktowania na stopie państwa najbardziej uprzywilejowanego, albo zawarte w tym traktacie klauzule asymilacyjne uzasadnią to ustępstwo; w wypadku, gdyby w przeciągu jednego miesiąca od zgłoszenia nie zaspokojono życzenia Polski, będzie ona mogła wypowiedzieć niniejszą umowę, która wówczas wygaśnie po dalszych dwóch miesiącach.

ARTYKUŁ VII.

Gdyby Francja przyznała kiedykolwiek Austrii albo Węgrom dla produktów innych, niż wymienione w listach B i C, załączonych do niniejszej konwencji, traktowanie korzystniejsze od tego, któremu podlegają te same produkty, pochodzące i przychodzące z Rzeczypospolitej Polskiej, będzie Polska miała prawo domagać się korzyści tego samego traktowania dla tego samego produktu lub dla wszystkich produktów, objętych tą samą pozycją taryfy francuskiej, jeżeli ten produkt będzie pochodził i przychodził z Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem, aby i Francja miała prawo żądania słusznej i równoważnej kompensaty ze strony Rzeczypospolitej Polskiej.

Francja zobowiązuje się wziąć pod należytą rozważkę każde w ten sposób przez Rzeczypospolitej Polską przedstawione żądanie i zawiadomić szybko, jakiego o podobnym charakterze ustępstwa wzajemnie sobie życzy. Rządy obydwóch państw zobowiązują się przystąpić do badania tych kwestij w nastroju przyjacielskim i z wzajemnym pragnieniem zawarcia sielsznego układu.

ARTYKUŁ VIII.

Produkty naturalne lub fabryczne, pochodzące i przychodzące z terytorium celnego Rzeczypospolitej Polskiej, będą korzystały w kolonach, posiadłościach i krajach protektoratu francuskiego, które nie mają tego samego uстроju celnego, co Francja, z taryf, które tam są albo mogłyby być zastosowane do produktów państwa najbardziej uprzywilejowanego, z wyłączeniem korzyści, któreby w tej dziedzinie były zasłużone dla produktów francuskich.

ARTYKUŁ IX.

Co do produktów, wymienionych w załączonych listach, każda z Wysokich Układających się Stron przyznaje produktom, pochodzącym i przychodzącym z terytorium drugiej strony, korzyści, wynikające ze zmian, wprowadzonych do nomenklatury celnej, lub ze specjalizacji, wprowadzonych do taryf wskutek zarządzeń administracyjnych, lub ustaw albo konwencji, zawartych z innymi mocarstwami.

ARTYKUŁ X.

Wszelkie zniesienie zakazu przywozu, przyznane choćby tymczasowo przez jedną z Wysokich Układają-

ARTICLE VI.

Si, pour des produits énumérés à la Liste C et non repris à la Liste D, le Gouvernement français accorde ultérieurement des pourcentages plus favorables à un pays limitrophe de la Pologne qui a été en guerre avec la France au cours des années 1914—1918, la Pologne pourra, dans un délai de deux mois, en réclamer le bénéfice. La France s'engage à examiner cette demande avec bienveillance et à l'accueillir, si les conditions de la production polonaise et si l'équilibre des avantages et concessions inscrits au présent traité ou résultant du traitement de la nation la plus favorisée ou des clauses d'assimilation qui y figurent autorisent cette concession; au cas, où, dans un délai d'un mois à partir de la demande, il ne serait pas fait droit au désir de la Pologne, celle-ci pourrait dénoncer la présente Convention pour prendre fin deux mois après.

ARTICLE VII.

Si la France accorde à l'Autriche et à la Hongrie, à un moment quelconque, pour l'un des produits autres que ceux énumérés aux Listes B et C annexées à la présente Convention, un traitement plus favorable que celui auquel sont soumis les mêmes produits originaires et en provenance de la République Polonaise, celle-ci aura le droit de réclamer le bénéfice du même traitement pour le même produit ou pour tout produit visé à la même position du tarif français, lorsque ce produit est original et en provenance de la République Polonaise, à condition que la France ait le droit de réclamer une compensation raisonnable et équivalente de la part de la République Polonaise.

La France s'engage à prendre en due considération toute demande ainsi présentée par la République Polonaise et à faire connaître promptement quelle concession de caractère similaire elle désire en échange. Les Gouvernements des deux pays s'engagent à aborder l'examen de ces questions dans un esprit amical et avec le désir mutuel de conclure un accord équitable.

ARTICLE VIII.

Les produits naturels ou fabriqués, originaires et en provenance du territoire douanier de la République Polonaise, jouiront dans les colonies, possessions et pays de protectorat français, qui n'ont pas le même régime douanier que la France, des tarifs qui y sont appliqués ou qui pourraient y être appliqués aux produits de la nation la plus favorisée, à l'exclusion des avantages qui, en cette matière, seraient réservés aux produits de la métropole.

ARTICLE IX.

Pour les produits énumérés aux listes annexes, chacune des Hautes Parties Contractantes accorde aux produits originaires et en provenance de l'autre le bénéfice des avantages résultant de modifications apportées à la nomenclature douanière ou de spécialisations introduites dans les tarifs en vertu de mesures administratives ou légales, ou de conventions conclues avec d'autres Puissances.

ARTICLE X.

Toute levée de prohibition d'entrée accordée, même à titre temporaire, par l'une des Hautes Parties Con-

cych się Stron na korzyść produktów trzeciego jakiegoś mocarstwa, będzie zastosowane natychmiast i bezwarunkowo do produktów identycznych lub podobnych, pochodzących i przychodzących z terytorium drugiej Układającej się Strony.

ARTYKUŁ XI.

Wszelkie zniesienie zakazu wywozu, przyznane choćby tymczasowo przez jedną z Wysokich Układających się Stron na korzyść trzeciego jakiegoś mocarstwa lub jego obywateli, będzie zastosowane do drugiej Strony, chyba żeby chodziło o zwolnienia, które są uwarunkowane zwrotem lub kompensatą.

ARTYKUŁ XII.

Przepisy powyższych artykułów X-go i XI-go nie stoją bynajmniej na przeszkodzie wydaniu zakazów, któreby każda z Wysokich Układających się Stron była zmuszona wprowadzić ze względów bezpieczeństwa Państwa, dla motywów natury sanitarnej albo wskutek wykonywania monopolu państwowego.

ARTYKUŁ XIII.

Co do produktów, będących obecnie przedmiotem zakazów przywozu albo kontroli państwej w Polsce, udzieli Rząd polski rzecznym produktom, pochodzącym i przychodzącym z Francji, kolonij i krajów protektoratu francuskiego, zwolnień, których warunki ustalone zostaną zgodnie przez obie Wysokie Układające się Strony.

Tak samo Francja udzieli na warunkach, które zostaną ustalone zgodnie przez obie Wysokie Układające się Strony, zwolnień dla pewnych produktów, które specjalnie interesują Polskę.

Żadna z Wysokich Układających się Stron nie będzie utrudniała przez kontrolę dewiz przywozu produktów, które stanowią przedmiot zwolnień przywozowych.

Jeżeli jedna lub druga z Wysokich Układających się Stron ustanowi kontrolę przywozu, warunki uzyskania pozwoleń nie będą w żadnym razie mniej korzystne niż te, którym podlegają produkty naturalne lub fabryczne jakiegokolwiek kraju obcego.

ARTYKUŁ XIV.

W razie, gdyby jedna z Wysokich Układających się Stron ustanowiła w przyszłości nowe zakazy przywozu czy wywozu, na żądanie drugiej Układającej się Strony będą wyszukane za wspólną zgodą najstosowniejsze środki celem usunięcia, o ile možności, wszelkich przeszkoł w stosunkach handlowych między obydwoma państwami.

ARTYKUŁ XV.

Każda z Wysokich Układających się Stron zobowiązuje się dopuścić natychmiast i bez kompensaty drugą stronę do korzystania, dla towarów wymienionych lub nie wymienionych w niniejszej konwencji, z każdej ulgi, każdego przywileju lub zniżki w opłatach komunalnych, w akcyzach oraz wszelkich opłatach i taksach przywozowych, wywozowych, reeksportowych, tranzy-

tractantes au profit des produits d'une Puissance tierce, s'appliquera immédiatement et inconditionnellement aux produits identiques ou similaires originaires et en provenance de l'autre Partie Contractante.

ARTICLE XI.

Toute levée de prohibition de sortie, accordée, même à titre temporaire, par l'une des Hautes Parties Contractantes au profit d'une puissance tierce ou de ses ressortissants, sera appliquée à l'autre Partie, à moins qu'il ne s'agisse de dérogations qui font l'objet de conventions d'État ou de dérogations qui sont soumises à des conditions de remplacement ou de compensations.

ARTICLE XII.

Les dispositions des articles X et XI ci-dessus ne font point obstacle aux mesures de prohibition que chacune des Hautes Parties Contractantes pourra être amenée à prendre en vue de la sûreté de l'État pour des motifs d'ordre sanitaire ou par suite de l'exercice d'un monopole d'État.

ARTICLE XIII.

Pour les produits qui font actuellement l'objet de prohibitions d'entrée ou d'un contrôle d'État en Pologne, le Gouvernement polonais accordera auxdits produits originaires et en provenance de France, des colonies, possessions et pays de protectorat français, des dérogations dont les conditions seront établies d'accord entre les Hautes Parties Contractantes.

De même, la France accordera, dans des conditions qui seront établies d'accord entre les Hautes Parties Contractantes, des dérogations pour certains produits qui intéressent spécialement la Pologne.

Aucune des Hautes Parties Contractantes ne fera obstacle à l'importation des produits qui font l'objet de dérogations par le moyen du contrôle des devises.

Si un contrôle est institué à l'importation par l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes, les conditions auxquelles serait subordonné l'octroi des licences ne seront, en aucun cas, moins favorables que celles auxquelles sont soumis les produits naturels ou fabriqués de tout autre Pays étranger.

ARTICLE XIV.

Dans le cas, où l'une des Hautes Parties Contractantes établirait à l'avenir de nouvelles prohibitions, soit à l'entrée, soit à la sortie, sur la demande de l'autre Partie Contractante, les mesures les plus appropriées seront recherchées d'un commun accord à l'effet d'épêcher, dans toute la mesure du possible, toute entrave aux relations commerciales entre les deux pays.

ARTICLE XV.

Chacune des Hautes Parties Contractantes s'engage à faire profiter l'autre, immédiatement et sans autre compensation pour les marchandises mentionnées ou non dans la présente Convention, de toute faveur, tout privilège ou abaissement dans les droits d'octroi, d'accise et tous droits et taxes à l'importation, à l'exportation, à la réexportation, au transit, à l'entreposage,

towych, składowych, któreby udzieliła lub mogłyby udzielić innemu mocarstwu.

Traktowanie na stopie państwa najbardziej uprzywilejowanego zostaje również zapewnione każdej z Wysokich Układających się Stron odnośnie do przeładunku towarów i dopełniania formalności celnych; traktowanie narodowe zostaje wzajemnie przyznanie, co się tyczy opłat konsumacyjnych lub wszelkich innych taks, pobieranych od produkcji, przygotowania, przechowywania lub sprzedaży produktów.

ARTYKUL XVI.

Wysokie Układające się Strony nie będą przez kontrolę zakupu i wywozu dewiz utrudniały normalnego biegu wymiany towarowej, ustanowionego mniejszą Umową, ani też wynikających stąd rozrachunków pieniężnych.

Z drugiej strony, jak długo istnieć będą w Polsce zarządzenia, ograniczające wywóz kapitałów, Polska upoważniać będzie towarzystwa i firmy francuskie lub też towarzystwa i firmy polskie, w których kapitały francuskie są zaangażowane, a które prowadzą przemysł lub handel w Polsce, do swobodnego wywożenia z Polski sum, które im będą potrzebne dla wypłacania dywidend, kuponów od obligacji lub akcji, procentów lub zwrotu pożyczek, albo innych długów.

Dozwolony w ten sposób wywóz kapitałów będzie się odbywał pod kontrolą Ministerstwa Skarbu w Polsce,

ARTYKUL XVII.

Postanowienia poprzednich artykułów, ułatwiające traktowanie na stopie państwa najbardziej uprzywilejowanego, w szczególności co się tyczy cel i opłat oraz ułatwień celnych lub transportowych, nie wykluczają bynajmniej systemu uprzywilejowania, któryby każda z Wysokich Układających się Stron mogła przyznać ruchowi granicznemu, ustanowionemu przez układy międzynarodowe, lub któryby one same mogły w przyszłości ustanowić w strefie, która w żadnym wypadku nie może rozciągać się więcej, niż na 15 kilometrów w głąb.

ARTYKUL XVIII.

Produkty gleby lub przemysłu jednego z dwóch krajów, przywożone na terytorium drugiego i przeznaczone do złożenia na składzie lub do transzytu w jakimkolwiek kierunku, będą podlegały wyłącznie tylko opatom i taksom, przeznaczonym do pokrycia kosztów dozoru i administracji, związanych z transzytem, bez uchylenia jednakże opłat skarbowych, odnoszących się do transakcji, którychby przedmiotem te towary mogły się stać w ciągu przebywania na składzie lub w ciągu transportu.

ARTYKUL XIX.

1) Dla zapewnienia rzeczywistego wykonania umów i statutów o wolności transzytu i w oczekiwaniu na ratyfikację konwencji o międzynarodowym ustroju dróg kolejowych, zobowiązują się obydwie Układające się Strony przyznać sobie wzajemnie wszelkie słuszne ułatwienia transportu oraz podejmować wszelkie środki

qu'elle a accordés où pourrait accorder à une autre Puissance.

Le traitement de la nation la plus favorisée est également garanti à chacune des Hautes Parties Contractantes en ce qui concerne le transbordement des marchandises et l'accomplissement des formalités de douane; le traitement national est réciproquement alloué en ce qui touche les droits de consommation ou toutes taxes perçues à l'occasion de la production, de la préparation, de la manutention ou de la vente des produits.

ARTICLE XVI.

Les Hautes Parties Contractantes ne porteront point obstacle au jeu normal des échanges institué par la présente Convention, non plus qu'aux réglements financiers qui en résultent par le contrôle de l'achat et de l'exportation des devises.

D'autre part, aussi longtemps que dureront en Pologne les mesures restrictives concernant l'exportation des capitaux, la Pologne autorisera les sociétés ou firmes françaises, ou les sociétés ou firmes polonaises dans lesquelles des capitaux français sont engagés, exerçant une industrie ou un commerce en Pologne, à exporter librement de Pologne les sommes qui leur seront nécessaires pour le paiement de leurs dividendes, coupons d'obligations ou d'actions, intérêts et remboursement d'emprunts ou autres dettes.

Les exportations de capitaux ainsi autorisées se feront sous le contrôle du Ministère des Finances en Pologne.

ARTICLE XVII.

Les disposition des articles précédents, en tant qu'elles octroient le régime de la nation la plus favorisée en ce qui concerne notamment les droits et taxes et les facilités douanières ou de transport, n'excluent point le régime préférentiel que chacune des Hautes Parties Contractantes pourrait accorder pour le trafic frontalier institué par des accords internationaux ou qu'elles pourraient instituer à l'avenir dans une zone qui ne peut, en aucun cas, s'étendre à plus de quinze kilomètres en profondeur.

ARTICLE XVIII.

Les produits du sol ou de l'industrie de l'un des deux pays, importés sur le territoire de l'autre et destinés à l'entreposage ou au transit vers quelque destination que ce soit, ne seront possibles que des droits et taxes exclusivement destinés à couvrir les dépenses de surveillance et d'administration que peut imposer le transit, sans préjudice toutefois des taxes fiscales afférentes aux transactions dont ces marchandises pourraient être l'objet au cours de leur entreposage ou de leur transport.

ARTICLE XIX.

1) Pour assurer une application effective des conventions et statuts sur la liberté du transit et en attendant la ratification des conventions intervenues sur le régime international des voies ferrées, les deux Parties Contractantes s'engagent à s'accorder mutuellement toutes les facilités de transport raisonnables et à prendre

mogące posłużyć do odbywania się transportów normalnie i bez trudności.

2) Postanowienia poprzednie nie zmieniają w niczem przepisów regulaminów celnych, odnoszących się do traktowania przesyłek tranzytowych, ani też regulaminów, dotyczących obrotu i handlu towarami, podlegającymi opatom wewnętrznym lub stanowiącymi przedmiot monopolu państwowego. Tranzyst tych towarów nie powinien jednak być wstrzymywany dłużej, niż to jest konieczne dla ewentualnego pobrania podatku wewnętrznego od pozostałych w kraju towarów lub dla celów monopolu.

Tranzyst i oddanie na skład towarów będą mogły być zakazane:

a) ze względu na bezpieczeństwo państwa lub bezpieczeństwo publiczne;

b) dla względów sanitarnych lub z powodu zarządzeń ochronnych przeciw zaraźliwym chorobom zwierząt i roślin.

Tranzyst produktów, stanowiących w Układających się Państwach przedmiot monopolu państwowego, będzie mógł podlegać specjalnej kontroli, wprowadzonej przez ustawy lub zarządzenia administracyjne, obowiązujące obecnie lub ustanowione w przyszłości.

Rząd polski zastrzega sobie prawo zakazania transzty broni, amunicji i ekwipunków wojskowych, kierowanego do krajów, z którymi Polska zawarła traktaty lub konwencje, zawierające postanowienia tej natury.

ARTYKUŁ XX.

1) Obydwie Układające się Strony oświadczają swoja zgodę na to, by na ich terytorium przewóz po-dróznych obydwóch krajów i ich bagażu, jakiekolwiek byłyby ich pochodzenie, odbywał się na warunkach równie korzystnych, co się tyczy wysyłki, taryf przewozowych oraz związanych z przewozem opłat publicznych, jak te, które wśród tych samych okoliczności są ogólnie stosowane do ich własnych obywateli.

2) Przewóz towarów na terytoriach obydwóch Układających się Stron, bez względu na to, czy towar będzie tam nadawany, odbierany, czy w transzcie, będzie podlegał, odnośnie do wysyłki, kosztów przewozu i podatków publicznych, obciążających przewóz, traktowanie tak korzystnemu, jak traktowanie, stosowane ogólnie do transportu tych samych towarów w ruchu wewnętrznym, albo w obrzeżu z trzecim państwem, w tych samych warunkach, w tym samym kierunku i na tym samym odcinku.

3) Niezależnie od poprzednich przepisów, każda z Układających się stron zachowuje swobodę przyznania na swem terytorium taryf zniżonych lub ułatwień transportowych pewnej kategorii osób lub towarów; może również udzielać taryf specjalnych na pewnych szlakach dla rozwinienia ruchu między reżimami częściami swojego terytorium lub z państwami ościennymi.

ARTYKUŁ XXI.

Co się tyczy wysyłki, nie będzie się robiło za-sądniczo żadnej różnicy pomiędzy towarami tej samej natury, oddaneini do wysyłki na terytorium krajowem, i towarami, nadanemi na terytorium drugiej Strony.

toutes mesures utiles pour que le transport s'exécute normalement et sans difficulté.

2) Les stipulations précédentes ne dérogent en rien aux dispositions des règlements de douane concernant le traitement des envois de transit, ni aux règlements relatifs au trafic et au commerce des marchandises soumises à une taxe intérieure ou formant l'objet d'un monopole d'État. Le transit de ces marchandises ne devra pas, toutefois, être entravé plus qu'il n'est nécessaire pour la perception éventuelle de l'impôt intérieur sur les marchandises restant dans le pays ou pour le but du monopole.

Le transit et l'entreposage des produits pourront être prohibés:

a) pour raison de sûreté d'État et de sécurité publique;

b) pour des raisons sanitaires ou comme mesures de prophylaxie contre les épizooties et les épiphyties.

Le transit des produits qui, dans les États contractants font l'objet d'un monopole d'État, pourra être soumis à un contrôle spécial institué par les dispositions législatives et administratives, actuellement en vigueur ou qui seraient prises à l'avenir.

Le Gouvernement polonais se réserve le droit d'interdire le transit des armes, des munitions et des équipements militaires acheminés vers des pays avec lesquels la Pologne a conclu des traités ou des conventions comportant une disposition de cette nature.

ARTICLE XX.

1) Les deux Parties Contractantes se déclarent d'accord pour que le transport sur leur territoire des voyageurs des deux Pays et de leurs bagages soit admis, quelle que soit leur provenance, à un régime aussi favorable, en ce qui concerne l'expédition, les prix de transport et les impôts publics relatifs aux transports, que le régime général appliqué à leurs propres nationaux dans les mêmes conditions.

2) Les transports de marchandises s'étendant sur les territoires des deux Parties Contractantes — que ces marchandises y soient expédiées, reçues ou en transit — seront soumis à un régime aussi favorable, en ce qui concerne l'expédition, les prix de transport et les impôts publics grevant les transports, que le régime général appliqué aux transports des mêmes marchandises dans le trafic intérieur ou dans le trafic avec un tiers État, dans les mêmes conditions, pour la même direction et sur le même parcours.

3) Nonobstant les dispositions précédentes, chaque Partie Contractante reste libre d'accorder ou d'autoriser sur son territoire des tarifs réduits ou des facilités de transport, en faveur de certaines catégories de personnes ou de marchandises; elle peut également céder des prix spéciaux sur certains trajets pour développer le trafic entre diverses parties de son territoire ou avec des États voisins.

ARTICLE XXI.

En ce qui concerne l'acheminement, aucune différence ne sera faite, en principe, entre les marchandises de même nature remises à l'expédition sur le territoire national et celles remises sur le territoire de l'autre.

W razie ograniczenia ruchu wewnętrznego, obrót wymienny między Układającymi się Stronami lub ruch tranzytowy, przychodzący z terytorium drugiej Strony, nie ulegną zasadniczo większym ograniczeniom, niż ruch wewnętrzny krajowy i tranzyt o tem samem przeznaczeniu. Rozumie się jednakowoż, że transporty, posiadające żywotne znaczenie dla jednej z Układających się Stron — czy przytem będzie chodziło o transport wewnętrzny, o przewóz, czy o wywóz — będą mogły czasowo mieć pierwszeństwo przed tranzytowymi przesyłkami o mniejszym znaczeniu gospodarczem.

ARTYKUŁ XXII.

Jak długo granica pomiędzy jedną z Wysokich Układających się Stron a jednym z krajów pogranicznych pozostanie z jakichkolwiek przyczyn zamknięta dla podróżnych lub towarów tej Strony, lub odnośnego kraju pogranicznego, Rządy Wysokich Układających się Stron nie będą obowiązane udzielać na granicy rzeczonego kraju ułatwień, przewidzianych w artykułach XVIII, XIX, XX i XXI.

ARTYKUŁ XXIII.

Zważywszy szczególnie położenie geograficzne Rzeczypospolitej Polskiej, Francja zgadza się przynależność bezpośredniości przesyłki towaram, pochodzącym i przychodzących z Rzeczypospolitej Polskiej, a przywiezionym do Francji, do kolonii, posiadłości i krajów protektoratu francuskiego, przez drogi i na warunkach poniżej określonych:

1) Towary, przywiezione do Kłajpedy drogą Niemna i przeładowane w Kłajpedzkiej strefie wolnej, przeznaczone do jakiegoś portu francuskiego, będą musiały posiadać przy wyjeździe z Rzeczypospolitej Polskiej bezpośredni konosament do Francji; w braku konosamentu bezpośredniego będą musiały być zaopatrzone przy swoim przybyciu do portów francuskich w konosament z przewozu morskiego i zaświadczenie odpis konosamentu rzecznego, na dowód, że doznały przerwy w transporcie tylko w wolnej strefie Kłajpedy. Jak długo wolne strefy portu Kłajpedzkiego nie zostaną ustalone w sposób normalny, towar będzie musiał być zaopatrzony przy swoim przybyciu do Francji wświadczenie przedstawiciela konsularnego francuskiego, stwierdzające, że podczas przeładowywania w wolnej strefie Kłajpedy nie uległ manipulacjom, mogących spowodować utracenie jego tożsamości.

2) Towary wysiane drogą żelazną przez port w Królewcu, będą musiały być zaopatrzone dla przebiegu lądowego w międzynarodowym bezpośredni list przesyłkowy od stacji kolej żelaznych polskich do tego portu oraz w konosament morski, wystawiony przez armatora, dokonywującego przewozu morszem; list przesyłkowy, dołączony do rzeczonego konosamentu, stwierdzić będzie, że towar był przeładowywany jedynie w Królewieckim porcie morskim.

Francja będzie mogła wymagać ponadto zaświadczenie swojego przedstawiciela konsularnego w rzecznym porcie, stwierdzającego, że towary nie doznały tam żadnych manipulacji, mogących spowodować utracenie ich tożsamości.

Partie. Dans le cas d'une restriction du trafic intérieur, le trafic d'échange entre les Parties Contractantes ou le trafic de transit provenant du territoire de l'autre Partie ne seront pas soumis, en principe, à des restrictions plus grandes que le trafic national intérieur et le transit vers la même destination. Il est bien entendu, toutefois, que les transports qui ont une importance vitale pour l'une des Parties Contractantes, qu'il s'agisse de transport intérieur, d'importation ou d'exportation, pourront temporairement avoir la préférence sur des envois en transit de moindre importance économique.

ARTICLE XXII.

Aussi longtemps que la frontière entre une de Hautes Parties Contractantes et un des pays limitrophes restera, pour une raison quelconque, fermée aux voyageurs ou aux marchandises de ce pays ou du pays limitrophe en question, les Gouvernements des Hautes Parties Contractantes ne seront pas tenus d'accorder sur la frontière dudit pays les facilités prévues par les articles XVIII, XIX, XX et XXI.

ARTICLE XXIII.

En considération de la situation géographique spéciale de la République polonaise, la France consent à accorder le bénéfice de la droiture aux marchandises originaires et en provenance de la République Polonaise importées en France, dans les colonies, possessions et pays de protectorat français, par les voies et dans les conditions ci-après définies:

1) Les marchandises transportées à Memel par voie du Niemen et transbordées dans les zones franches de Memel, à destination d'un port français, devront faire l'objet, à leur départ de la République Polonaise, d'un connaissement direct pour la France; à défaut de connaissement direct, elles devront être accompagnées, à leur arrivée dans les ports français, d'un connaissement afférent au trafic maritime et d'une copie certifiée du connaissement afférent au trafic fluvial, prouvant qu'elles n'ont subi de rupture de charge que dans les zones franches de Memel. Aussi longtemps que les zones franches du port de Memel n'auront pas été régulièrement constituées, la marchandise devra être accompagnée, à son arrivée en France, d'une attestation du représentant consulaire français, marquant qu'elle n'a pas subi, lors de son transbordement dans les zones franches de Memel, de manutention de nature à lui faire perdre son identité.

2) Les marchandises expédiées par voie ferrée par le port de Koenigsberg devront être accompagnées, pour le parcours terrestre, par une lettre de voiture internationale directe, de la station des chemins de fer polonais pour ce port, et par un connaissement afférent au trafic maritime, délivré par l'armateur qui effectue le transport par mer; la lettre de voiture annexée au susdit connaissement prouvera que la marchandise n'a subi de rupture de charge que dans le port maritime de Koenigsberg.

La France pourra exiger, en outre, une attestation de son représentant consulaire dans ledit port, prouvant que ces marchandises n'y ont point subi de manutention de nature à leur faire perdre leur identité.

3) Towary, wysłane z Rzeczypospolitej Polskiej drogą Odry i Szczecina, będą musiały być wysłane bezpośrednio z miejsca pochodzenia do portów ładunkowych Koźle i Głogowa, gdzie będą przekazane przedsiębiorstwu, które usiłownictwa przewóz towarów pochodzenia polskiego Odrą od Koźla i Głogowa do Szczecina; do tego przedsiębiorstwa należeć będzie zaświadczenie, że rzeczone towary zostały mu bezpośrednio dostarczone w porcie Koźle i Głogowo i że nie uległy w tych portach żadnym manipulacjom, mogącym spowodować utracenie ich tożsamości.

Po nadjeściu do Francji rzeczone towary będą musiały być zaopatrzone w duplikat międzynarodowego listu przesyłkowego, wystawionego przez kolejne polskie na stacji odjazdu do portów rzecznych Koźle i Głogowa, i zawizowanego co do tożsamości towarów przez przedsiębiorstwo, które dokonało przewozu rzecznego, następnie w kopię konosamentu, wystawionego przez wzmiankowane przedsiębiorstwo, zajmujące się przewozem na Odrze, i zawizowanego co do tożsamości towarów przez kapitana statku, przewożącego towary od Szczecina w kierunku Francji, wreszcie w konosament, odnoszący się do przewozu morskiego.

Francja będzie mogła ponadto wymagać zaświadczenia władz konsularnych francuskich lub polskich, stwierdzającego, że towary nie uległy w Szczecińskim porcie manipulacjom, mogącym spowodować utracenie ich tożsamości.

4) Wysyłki, kierowane Wartą, dokonywane na jej polskiej części na Odrę-Szczecin, będą musiały być wysłane za konosamentem bezpośrednim do Francji. W braku konosamentu bezpośredniego, będą musiały być zaopatrzone przy przyjściu do portów francuskich w konosament, odnoszący się do przewozu morskiego, i w poświadczonym odpisie konosamentu z przewozu rzecznego, zaświadczającego, że były przeładowywane jedynie w porcie Szczecińskim.

Francja będzie mogła ponadto wymagać, jeśli to uzna za pożyteczne, zaświadczenia przedstawiciela konsularnego francuskiego lub polskiego w rzecznym porcie, stwierdzającego, że towary nie uległy żadnym manipulacjom, mogącym spowodować utracenie ich tożsamości.

5) Towary, wysłane drogą żelazną do portu Szczecińskiego, będą musiały być zaopatrzone dla przebiegu lądowego w międzynarodowy list przesyłkowy bezpośredni od stacji kolejowej polskiej do tego portu oraz w konosament, odnoszący się do przewozu morskiego, wystawiony przez armatora, dokonywującego transportu morskiego. List przesyłkowy, załączony do wymienionego wyżej konosamentu, stwierdzając będzie, że towar był przeładowywany jedynie w porcie morskim Szczecińskim.

Ponadto Francja będzie mogła wymagać zaświadczenia swojego przedstawiciela konsularnego w rzecznym porcie, stwierdzającego, że towary nie doznały żadnych manipulacji, mogących spowodować utracenie ich tożsamości.

Warunki wymienione powyżej będą mogły być wzajemnie wymagane przez Rzeczpospolitą Polską przy przyznawaniu dobrodziejstwa bezpośredniości przesyłki dla towarów, pochodzących i przychodzących z Francji, z kolonii, posiadłości i krajów protektoratu francuskiego.

3) Les marchandises expédiées de la République Polonaise par la voie de l'Oder et de Stettin devront être expédiées directement du lieu d'origine aux ports d'embarquement de Kosel et Glogau, où elles seront adressées à la compagnie qui assure le trafic sur l'Oder des marchandises de provenance polonaise depuis Kosel et Glogau jusqu'à Stettin; il appartiendra à cette compagnie d'attester que lesdites marchandises lui ont été directement délivrées dans le port de Kosel et de Glogau et qu'elles n'y ont subi aucune manutention de nature à leur faire perdre leur identité.

A leur arrivée en France, lesdites marchandises devront être accompagnées: du duplicata de la lettre de voiture internationale délivrée par les chemins de fer polonais à la station du départ pour les ports fluviaux de Kosel et de Glogau et visée pour l'identité des marchandises par la compagnie qui assurera le trafic fluvial, de la copie de connaissances émis par ladite compagnie assurant le trafic de l'Oder et visé pour l'identité des marchandises par le capitaine du bateau transportant les marchandises de Stettin vers la France, ainsi que du connaissances afférent au trafic maritime.

La France pourra exiger, en outre, une attestation des autorités consulaires françaises ou polonaises marquant que les marchandises n'ont point subi, dans le port de Stettin, de manutention de nature à leur faire perdre leur identité.

4) Les envois par la voie de la Warta, effectués dans sa partie polonaise, via l'Oder-Stettin, devront être effectués sous connaissance direct pour la France. À défaut de connaissance direct, ils devront être accompagnés à leur arrivée dans les ports français, d'un connaissance afférent au trafic maritime et d'une copie certifiée du connaissance afférent au trafic fluvial, prouvant qu'ils n'ont subi de rupture de charge dans le port de Stettin.

La France pourra exiger, en outre, si elle le juge utile, l'attestation du représentant consulaire français ou polonais dans ledit port, marquant que les marchandises n'ont point subi de manutention de nature à leur faire perdre leur identité.

5) Les marchandises expédiées par la voie ferrée vers le port de Siettin devront être accompagnées, pour le parcours terrestre, par une lettre de voiture internationale directe, de la station des chemins de fer polonais, pour ce port, et par un connaissance afférent au trafic maritime, délivré par l'armateur qui effectue le transport par mer. La lettre de voiture annexée au susdit connaissance prouvera que la marchandise n'a subi, de rupture de charge que dans le port maritime de Stettin.

La France pourra exiger, en outre, une attestation de son représentant consulaire dans ledit port, prouvant que ces marchandises n'y ont subi de manutention de nature à leur faire perdre leur identité.

Réciproquement, les conditions ci-dessus pourront être exigées par la République Polonaise pour l'octroi du bénéfice de la droiture aux marchandises originaires et en provenance de la France, des colonies, des possessions et pays de protectorat français.

Wysokie Układające się Strony zgadzają się, by w wypadku, że zaświadczenie, odnoszące się do tożsamości towarów ulegających przeładunkom, nie będą mogły być wystawiane przez ich przedstawicieli konsularnych, ci ostatni mogli uprawnienia swoje przekazywać przedstawicielom konsularnym innego mocarstwa lub każdej innej osobie, do tego uzdolnionej, pod warunkiem przyzwolenia drugiej Strony.

ARTYKUŁ XXIV.

Ażeby zastrzec towarom, przychodzący z ich krajów, korzyści z powyższych przepisów, i dla uniknięcia, by produkty, pochodzące z krajów, którym nie przysługują te korzyści, nie posugiwały się przejazdem przez ich terytorium, Wysokie Układające się Strony będą mogły wymagać, by produkty i towary, przywiezione na ich terytorium, były zaopatrzone w świadectwo pochodzenia, stwierdzające:

1) o ile chodzi o surowce w ścisłem znaczeniu lub o produkty naturalne,— że pochodzą z kraju drugiej Strony;

2) o ile chodzi o produkt obrobiony,— że nabył w kraju drugiej Strony, czy to przez wcielenie surowca, czy też przez przeróbkę, jakiej podległ, ten odsetek wartości, jakiego ustawodawstwo kraju przeznaczenia wymaga dla uznania narodowości towaru.

Świadectwa pochodzenia będą wydawane bądź przez Izby Handlowe, do których należy wysyłający, bądź przez każdy inny organ lub związek gospodarczy, uznany przez kraj przeznaczenia. Będą one uwierzytelniiane przez przedstawiciela dyplomatycznego lub konsularnego kraju przeznaczenia.

Jeżeli wysyłający obawiał się, że towar mógłby podlegać zarzutom pomimo zaopatrzenia go w świadectwo pochodzenia, może kazać potwierdzić świadectwo pochodzenia przez świadectwo sprawdzenia, wystawione i podpisane zarówno przez organ, wystawiający świadectwo pochodzenia, jak i przez agenta technicznego, którego wyznaczy przedstawiciel dyplomatyczny kraju przeznaczenia, które to wyznanie będzie notyfikowane Rządowi kraju pochodzenia. Agent ten będzie mógł w celu dokonania sprawdzenia dornagać się wszelkich dowodów i celowych wyjaśnień oraz pobierać opłatę, której wysokość będzie ograniczona ściśle do kosztów tej funkcji lub wyjazdu koniecznego dla wystawienia świadectwa sprawdzenia. Jeżeli towar jest zaopatrzony w świadectwo sprawdzenia, nie będzie podlegał legalnej ekspertyzie na komorze celnej, chyba w wypadku oszustwa lub domniemanego podstawienia.

Pakiety pocztowe będą zwolnione od świadectw pochodzenia, jeżeli będzie chodziło o przywóz, nie posiadający charakteru handlowego.

We wszystkich wypadkach, kiedy jeden z dwóch Rządów zawiadomi drugi, za pośrednictwem upoważnionego do tego agenta, że zaszły wypadki oszustwa przy wystawianiu rzeczonych świadectw, Rząd, który otrzyma taką skargę, zarządzi natychmiast specjalne dochodzenie co do inkryminowanych faktów, zakomunikuje jego wynik Rządowi żalącemu się i w danym wypadku przedsięweźmie wszelkie środki, które będą w jego mocy, dla zapobieżenia dalszemu uprawianiu rzeczonych oszukańczych praktyk.

Les Hautes Parties Contractantes sont d'accord qu'au cas, où les attestations relatives à l'identité des marchandises qui ont subi une rupture de charge ne pourraient être délivrées par leurs représentants consulaires, ceux-ci pourront déléguer leur pouvoir aux représentants consulaires d'une autre puissance ou, sous réserve de l'assentiment de l'autre Partie, à toute personne qualifiée.

ARTICLE XXIV.

Pour résERVER aux produits originaires de leurs pays respectifs le bénéfice des dispositions ci-dessus et pour éviter que des produits originaires de pays, qui ne jouissent pas du bénéfice, puissent emprunter la voie de leur territoire, les Hautes Parties Contractantes pourront exiger que les produits et marchandises importés sur leur territoire soient accompagnés d'un certificat d'origine attestant:

1) s'il s'agit de matières premières proprement dites ou de produits naturels, qu'ils sont originaires de l'autre pays;

2) s'il s'agit d'un produit manufacturé, qu'il a acquis dans l'autre pays, soit à cause de la matière première incorporée, soit par le travail subi, le pourcentage de valeur auquel la législation du pays destinataire subordonne la reconnaissance de la nationalité.

Les certificats d'origine seront délivrés, soit par les Chambres de commerce dont relève l'expéditeur, soit par toute autre autorité ou groupement économique que le pays destinataire aura agréé. Ils seront légalisés par un représentant diplomatique ou consulaire du pays destinataire.

Au cas, où l'expéditeur pourra craindre que, malgré le certificat d'origine accompagnant la marchandise, celle-ci demeure sujette à contestation, il pourra faire confirmer le certificat d'origine par un certificat de vérification, établi et signé à la fois par l'auteur du certificat d'origine et par un agent technique que désignera le représentant diplomatique du pays destinataire et dont la désignation sera notifiée au Gouvernement du pays expéditeur. Cet agent pourra, pour procéder à la vérification, exiger toute preuve ou communication expédiente et percevoir une taxe dont le taux sera strictement limité aux frais de vacation et de déplacement nécessités par l'établissement du certificat de vérification. Si la marchandise est accompagnée d'un certificat de vérification, elle ne sera assujettie à l'expertise légale en douane que dans le cas de fraude ou de substitution présumée.

Les colis postaux seront dispensés du certificat d'origine quand il s'agira d'importations ne revêtant pas un caractère commercial.

Dans tous les cas, où l'un des deux Gouvernements signalera à l'autre, par l'entremise d'un agent autorisé pour ce faire, que des pratiques frauduleuses se sont produites dans la délivrance desdits certificats le Gouvernement auquel la plainte aura été adressée provoquera immédiatement une enquête spéciale sur les faits incriminés, en communiquera les résultats au gouvernement plaignant et prendra, le cas échéant, toutes mesures en son pouvoir pour prévenir la continuation desdites pratiques frauduleuses.

ARTYKUŁ XXV.

Każda z Wysokich Układających się Stron zobowiązuje się przedsięwziąć wszelkie potrzebne środki, aby uchronić produkty naturalne lub fabryczne, pochodzące z kraju drugiej Układającej się Strony, przed wszelką formą niefałszywej konkurencji w stosunkach handlowych, zakazać i przeszkodzić przez zajęcie lub wszelkie inne odpowiednie rygory przywozowi, złożeniu na skład i wyłożeniu na sprzedaż wewnątrz kraju wszelkich produktów, noszących na sobie, lub na opakowaniu bezpośrednio lub zewnętrznie marki, nazwy, napisy lub jakiekolwiek znaki, zawierające bezpośrednio albo pośrednio fałszywe oznaczenie pochodzenia, gatunku, natury lub właściwości specyficznych tych produktów lub towarów.

ARTYKUŁ XXVI.

Każda z Wysekich Układających się Stron podejmuje się wprowadzić skutecznie w życie Układ Madrycki z 14 kwietnia 1891 r., dotyczący zwalczania fałszywych oznaczeń pochodzenia, zobowiązując się stosować do postanowień tego układu, jak również do ustaw i orzeczeń administracyjnych, wydanych zgodnie z temi ustawami, które jej będą notyfikowane przez drugą Układającą się Stronę, a które ustalaają i regulują prawo do nazwy regionalnej dla win i napojów spirytusowych albo warunki, w których używanie nazwy regionalnej może być dozwolone. Zakaże również przywozu, złożenia na skład, wywozu, jak również fabrykacji, obieg, sprzedaży lub wyłożenia na sprzedaż produktów i towarów, noszących nazwy regionalne, niezgodne z ustawami i orzeczeniami, prawidłowo notyfikowanymi przez drugą Układającą się Stronę.

Notyfikacja będzie mogła dotyczyć:

- 1) regionalnych nazw pochodzenia, odnoszących się do produktów winnych,
- 2) określenia terytoriów, do których stosują się te nazwy,
- 3) procedury, odnoszącej się do wydawania świadectw pochodzenia.

Zajęcie produktów inkryminowanych nastąpi bądź na wniosek administracji celnej, bądź na żądanie urzędu prokuratorskiego, albo strony zainteresowanej, osoby prywatnej lub spółki, zgodnie z odnośnem ustawodawstwem Francji i Polski.

Postanowienia niniejszego artykułu będą stosowane nawet wtedy, gdy do nazwy regionalnej dołączone będzie wskazanie nazwy prawdziwego miejsca pochodzenia lub wyrażenie: „typ”, „rodzaj”, „galunek”, „szczep”, lub jakiekolwiek podobne wyrażenie. Postanowienia niniejszego artykułu będą stosowane z chwilą uprawomocnienia się niniejszej Konwencji.

ARTYKUŁ XXVII.

Kupcy, fabrykanci i inni przemysłowcy jednego z obu krajów, którzy dowiodą przez okazanie swojej przemysłowej karty legitymacjnej, wydanej przez kompetentne władze krajowe, że mają prawo wykonywać swój handel lub przemysł i że niezaczają tam przewidziane ustawami taksy i podatki, będą mieli prawo bądź osobiście, bądź za pośrednictwem podróżujących, będących w ich służbie, czynić zakupy na terytorium drugiej

ARTICLE XXV.

Chacune des Hautes Parties Contractantes s'engage à prendre toutes les mesures nécessaires pour garantir les produits naturels ou fabriqués originaires de l'autre Partie Contractante contre toute forme de concurrence déloyale dans les tractations commerciales, à réprimer et à prohiber par la saisie et par toutes autres sanctions appropriées l'importation, l'entreposage et la mise en vente à l'intérieur de tous produits portant sur eux-mêmes ou sur leur conditionnement immédiat, ou sur leur emballage extérieur des marques, noms, inscriptions ou signes quelconques comportant directement ou indirectement de fausses indications sur l'origine, l'espèce, la nature et les qualités spécifiques de ces produits ou marchandises.

ARTICLE XXVI.

Chacune des Hautes parties contractantes s'engage à donner une application effective à l'Arrangement de Madrid du 14 avril 1891, concernant la répression des fausses indications de provenance, s'oblige à se conformer aux termes de cet Arrangement et à se conformer en outre aux lois, ainsi qu'aux décisions administratives prises conformément à ces lois, qui lui seront notifiées par l'autre Partie Contractante et qui déterminent ou réglementent le droit à une application régionale pour les vins et spiritueux ou les conditions dans lesquelles l'emploi d'une appellation régionale peut être autorisée. Elle interdira l'importation, l'entreposage, l'exportation, ainsi que la fabrication, la circulation, la vente ou la mise en vente des produits ou marchandises portant des appellations régionales contrairement aux lois et décisions régulièrement notifiées par l'autre Partie Contractante.

La notification pourra viser:

- 1) les appellations régionales de provenance appartenant aux produits vinicoles,
- 2) la délimitation des territoires auxquels s'appliquent ces appellations,
- 3) la procédure relative à la délivrance du certificat d'origine.

La saisie des produits incriminés aura lieu, soit à la diligence de l'administration des douanes, soit à la requête du ministère public ou d'une partie intéressée, individu ou société, conformément à la législation respective de la France et de la Pologne.

Les dispositions du présent article s'appliqueront alors même que l'appellation régionale sera accompagnée de l'indication du nom du véritable lieu d'origine et de l'expression: „type”, „genre”, „façon”, „cep”, ou de toute autre expression similaire. Les dispositions du présent article s'appliqueront dès la mise en vigueur de la présente Convention.

ARTICLE XXVII.

Les négociants, les fabricants et autres industriels de l'un des deux pays qui prouvent par la présentation de leur carte de légitimation industrielle, délivrée par les autorités compétentes de leur pays, qu'ils y sont autorisés à exercer leur commerce ou leur industrie et qu'ils y acquittent les taxes et impôts prévus par les lois, auront le droit, soit personnellement, soit par des voyageurs à leur service, de faire des achats

Układającej się Strony u' kupców albo producentów, albo w publicznych lokalach sprzedaży. Będą mogli również przyjmować zamówienia, nawet na podstawie próbek, u kupców lub innych osób, które w swoim handlu lub przemyśle potrzebują towarów odpowiadających tym próbkom. Ani w tym, ani w innym wypadku nie będą oni zmuszeni do uiszczenia z tego powodu specjalnej opłaty.

Komikojażerowie, przedstawiający domy handlowe polskie i francuskie, zaopatrzni w kartę legitymacyjną, zgodną z wzorem, dołączonym do niniejszej Konwencji, i wydaną przez władze odnośnych krajów, będą mieli wzajemnie prawo mieć przy sobie próbki lub wzory, ale nie towary.

Układające się Strony podadzą sobie wzajemnie do wiadomości, które władze mają prawo wydawać karty legitymacyjne, jak również, do jakich przepisów podróżujący winni się stosować przy wykonywaniu swojego handlu.

Przedmioty, podlegające cła, z wyjątkiem towarów, których przywoz jest zabroniony, przywożone przez komikojażerów jako próbki lub wzory, będą zwolnione przez jedną i drugą Stronę od opłat przywozowych i wywozowych, pod warunkiem, że te przedmioty, jeżeli nie zostaną sprzedane, będą wywiezione w przepisowym terminie, i że tożsamość przedmiotów przywiezionych i z powrotem wywiezionych nie będzie wątpliwa, bez względu zresztą na komorę celną, przez którą będą przechodziły przy wywozie.

Powrotny wywóz próbek albo wzorów winien być zagwarantowany w obu krajach bądź przez złożenie (w gotówce) wysokości należnego dla na wejściowej komorze celnej, bądź przez odpowiednią kaucję.

Po upływie przepisanego terminu, opłata celna, stosownie do tego, czy była zdeponowana, czy zagwarantowana, przypadnie Skarbowi lub zostanie przez niego sciagnięta, chyba, że zostanie stwierdzone, iż w tym terminie próbki albo wzory zostały wywiezione z powrotem.

Jeżeli przed upływem przepisanego terminu próbki albo wzory zostaną przedstawione otwartej w tym celu komorze celnej dla powrotnego wywozu, komora ta powinna upewnić się przez sprawdzenie, czy przedmioty, przedstawione jej, są rzeczywiście temi, dla których wydano pozwolenie przywozu. Jeżeli niema co do tego żadnej wątpliwości, komora stwierdzi powrotny wywóz i zwróci depozyt, złożony przy wwozie, lub poczyni potrzebne kroki dla zwolnienia kaucji.

Od importera nie będą wymagane żadne opłaty, z wyjątkiem opłaty stemplowej za wydane świadectwa lub pozwolenia; w szczególności nie będzie się ich wymagało za umieszczenie znaków, przeznaczonych do zapewnienia tożsamości próbek albo wzorów.

Obywatele jednego z dwóch Układających się Krajów, udający się na jarmarki lub targi na terytorium drugiego kraju w celu wykonywania tam swego handlu lub sprzedawania swych wyrobów, będą wzajemnie traktowani jak krajowcy i nie będą podlegali opłatom wyższym niż te, które są pobierane od własnych obywateli.

Powyzsze przepisy nie stosują się do zawodów wędrownych ani do kolportażu i poszukiwania zamówień u osób, nie zajmujących się przemysłem ani handlem,

dans le territoire de l'autre Partie Contractante chez des négociants ou producteurs, ou dans les locaux de vente publics. Ils pourront aussi prendre des commandes, même sur échantillons, chez les négociants ou autres personnes qui, pour leur commerce ou leur industrie, utilisent des marchandises correspondant à ces échantillons. Ni dans l'un, ni dans l'autre cas, ils ne seront astreints à acquitter à cet effet une taxe spéciale.

Les voyageurs de commerce, représentants de maisons polonaises et françaises, munis d'une carte de légitimation conforme au modèle annexé à la présente Convention et délivrée par les autorités de leurs pays respectifs, auront le droit réciproque d'avoir avec eux des échantillons ou modèles, mais non des marchandises.

Les Parties Contractantes se donneront réciproquement connaissance des autorités chargées de délivrer les cartes de légitimation, ainsi que des dispositions auxquelles les voyageurs doivent se conformer dans l'exercice de leur commerce.

Les objets passibles d'un droit de douane, à l'exception des marchandises prohibées à l'importation, qui seront importés comme échantillons ou modèles par les voyageurs de commerce seront, de part et d'autre, admis en franchise de droits d'entrée et de sortie, à la condition que ces objets, s'ils n'ont pas été vendus, soient réexportés dans le délai réglementaire et que l'identité des objets importés et réexportés ne soit pas douteuse, quel que soit, du reste, le bureau par lequel ils passent à leur sortie.

La réexportation des échantillons ou modèles devra être garantie dans les deux pays, soit par le dépôt (en espèces) du montant des droits applicables au bureau de douane de l'entrée, soit par une caution valable.

Une fois le délai réglementaire expiré, le montant des droits, selon qu'il aura été consigné ou garanti, sera acquis au Trésor ou recouvré à son profit, à moins qu'il ne soit établi que, dans ce délai, les échantillons ou modèles ont été réexportés.

Si avant l'expiration du délai réglementaire les échantillons ou modèles sont présentés à un bureau de douane ouvert à cet effet pour être réexportés, ce bureau devra s'assurer par une vérification, si les articles qui lui sont présentés sont bien ceux pour lesquels a été délivré le permis d'entrée. S'il n'y a aucun doute à cet égard, le bureau constatera la réexportation et restituera le montant des droits déposés à l'importation ou prendra les mesures nécessaires pour la décharge de la caution.

Il ne sera exigé de l'importateur aucun frais à l'exception toutefois des droits de timbre pour la délivrance du certificat ou permis, non plus que pour l'apposition des marques destinées à assurer l'identité des échantillons ou modèles.

Les ressortissants de l'un des deux pays contractants se rendant aux foires et marchés sur les territoires de l'autre, à l'effet d'y exercer leur commerce ou d'y débiter leurs produits, seront réciproquement traités comme les nationaux et ne seront pas soumis à des taxes plus élevées que celles perçues sur ces derniers.

Les dispositions ci-dessus ne sont pas applicables aux industriels ambulants, non plus qu'au colportage et à la recherche des commandes chez des personnes

w tym bowiem względzie ka dza z Ukr adaj cymi si  Stron zastrzega sobie ca kwi t  swobod  ustawodawstwa.

ARYKU  XXVIII.

Sp olki cywilne lub handlowe, utworzone zgodnie z ustawami jednego z obu krajów, b  d  mogły, st su c się do ustaw drugiego kraju, osiedlać się na terytorium tego kraju, nab  ya c tam, posiadać lub dzier  zawi c nieruchomości, potrzebne do swego nale y tego funkcjonowania i wykonywać tam swoje prawa lub przemys l, z wyjątkiem jednakże przemys łów, które z racji swego charakteru użyteczności ogólnej podlegałby specjalnym ograniczeniom, we Francji na mocy ustawy lub dekretu, w Polsce na mocy ustawy lub uchwały Rady Ministrów.

B  d  one miały swobodny i łatwy dost  p do s adow obu krajów.

Sp olki, dopuszczone do osiedlania się i wykonywania swych praw lub przemys lu zgodnie z niniejszym artyku lem, nie b  d  podlegały, w kraju, w którym zo sta y dopuszczone, opłatom, kontrybucjom i żadnym wogóle daninom skarbowym innym lub wyższym od tych, jakie są nałożone na sp olki krajowe.

Co się tyczy podatku od kapita lu, od dochodu lub od zysków, zadna z Wysokich Ukr adaj cymi się Stron nie opodatkuj e nale y cych do drugiej Strony sp olek, tudzież ich filij, oddzia ow albo agencyj, wyżej, niż w stosunku do cz esci kapita lu sp olkowego, inwestowanego na jej terytorium, d  br, które tam posiadały, zobowiązani, które tam są w obiegu, zysków, jakie osiągają, lub też interesów, które tam prowadzą. Nie b  d  r  wnie  do nich stosowała wyższej stopy likwidacyjnej, niż ta, którą stosuje do sp olek krajowych.

ARTYKUŁ XXIX.

Obywatelom każdego z obu Państw b  d  przy ugi y na terytorium drugiego w zakresie osiedlania się, prowadzenia handlu, przemys lu i  eglugi, d  br ruchomych i nieruchomych, praw i udziałów, związanych z prowadzeniem handlu, przemys lu i  eglugi, uprawnienia takie, jak obywategom pa istwa najbardziej uprzewilejowanego. B  d  mieli swobod  w załatwianiu swoich spraw, b  d  osobiście, b  d  przez swoich pośredników wedle własnego wyboru, i nie b  d  w tym względzie podlegali innym ograniczeniom, niż te, które są przewidziane przez obowia uj ce ustawy i rozpor adzenia.

Obywatele jednej z dwóch Wysokich Ukr adaj cymi się Stron nie b  d  na terytorium drugiej zmuszani do żadnej obowia zkowej służby, czy to w armii lądowej, czy morskiej, czy w strażach, czy milicjach narodowych. B  d  oni wolni od wszelkich opłat, jakiejkolwiek by natury one były, nałożone zamiast służby wojskowej osobistej, od wszelkich wojskowych osobistych  wiadcze i i rekwiizycj w, ale b  d  podlegali rekwiizycjom wojskowym, odnoszącym się do d  br ruchomych lub nieruchomych, które w kraju posiadały, jak r  wnie  ci zarom kwarterunków wojskowych, na tych samych warunkach, co krajowcy.

Obywatele żadnego z obu krajów nie b  d  podlegali na terytorium drugiego kraju opłatom, ani podatkom, jakkolwiekby się one nazywały, innym lub wyższym od tych, które są albo b  d  pobierane od krajowców. Postanowienie to nie przeszkodzi, w danym

n'exerçant ni industrie, ni commerce, chacune des Parties Contractantes r  servant   cet égard l'entière liberté de sa législation.

ARTICLE XXVIII.

Les sociétés civiles ou commerciales constitu es conformément aux lois de l'un des deux pays pourront, en se soumettant aux lois de l'autre, s'établir sur le territoire de ce dernier pays, y acquérir, posséder ou affermer les immeubles nécessaires   leur bon fonctionnement, et y exercer leurs droits ou leur industrie,   l'exception toutefois des industries qui, en raison de leur caractère d'utilité générale, seraient soumises   des restrictions spéciales, en France, par une loi ou un décret, en Pologne, par une loi ou une décision du Conseil des Ministres.

Elles auront libre et facile accès auprès des tribunaux des deux pays.

Les sociétés admises   s'établir et   exercer leurs droits ou leur industrie, conformément au présent article, ne seront pas soumises, dans le pays, où illes auront  t t admises,   des taxes, contributions, et généralement   aucune redevance fiscale, autres ou plus  lev es que celles impos es aux sociétés du pays.

En ce qui concerne les impôts sur le capital, les revenus ou bénéfices, chacune des Hautes Parties Contractantes ne taxera les sociétés de l'autre, ainsi que leurs filiales, succursales ou agences, qu'  raison de la part d'actif social qu'elles ont investie sur son territoire, des biens qu'elles y possèdent, des titres qui y circulent, des bénéfices qu'elles y r alise nt ou des affaires qu'elles y pratiquent. Elle ne leur appliquera pas des taux de liquidation supérieurs   ceux qu'elle applique aux sociétés du pays.

ARTICLE XXIX.

Les r essortissants de chacun des deux pays jouiront sur le territoire de l'autre, en ce qui concerne l' tablissem ent, l'exercice du commerce, de l'industrie et de la navigation, leurs biens mobili s et immobili s, leurs droits et intérêts afférents   l'exercice de commerce, de l'industrie et de la navigation, du régime accordé aux r essortissants de la nation la plus favoris e. Ils seront libres d'y régler leurs affaires soit personnellement, soit par un intermédiaire de leur choix, sans être soumis   cet égard   d'autres restrictions que celles prévues par les lois et r glements en vigueur.

Les r essortissants de l'une des deux Parties Contractantes ne seront astreints sur le territoire de l'autre   aucun service obligatoire, soit dans les arm es de terre ou de mer, soit dans les gardes ou milices nationales. Ils seront exempts de toute taxe, de quelque nature que ce soit, impos e au lieu de service militaire personnel, de toutes prestations et réquisitions militaires personnelles, mais ils seront soumis, en ce qui concerne les biens meubles ou immeubles qu'ils possèdent dans le pays, aux réquisitions militaires et   la charge des logements militaires dans les mêmes conditions que les nationaux.

Les r essortissants de chacun des deux pays ne seront pas assujettis, sur le territoire de l'autre,   des droits, taxes, impôts, sous quelque dénomination que ce soit, autres ou plus élevés que ceux qui sont ou qui seront perçus sur les nationaux. Cette disposition

wypadku, poborowi bądź opłat tak zwanych pobytowych, bądź taks, związanych z dopełnieniem formalności policyjnych, rozumie się bowiem, że obywatele obydwóch krajów będą pod tym względem korzystali z traktowania przyznanego obywatelom państwa najbardziej uprzywilejowanego,

ARTYKUŁ XXX.

Do czasu zawarcia osobnego układu, dotyczącego żeglugi, okręty obu Wysokich Ukladających się Stron, jak również ich załoga, pasażerowie i ładunek, będą w portach obu krajów traktowane na stopie całkowitej równości, zarówno co do opłat ogólnych lub specjalnych, jak i co do klasyfikacji statków, ułatwień przy ich załadunku lub wyładunku i w ogóle co do wszelkich formalności i przepisów, jakim mogą podlegać statki handlowe, ich załoga, pasażerowie i ładunki.

Wyjątek stanowi kabotaż, który ma podlegać właściwemu prawodawstwu obu krajów. Żegluga między Francją a Algierem jest upodobniona do kabotażu z portu do portu francuskiego. Jest zresztą ułożone, że statki odnośnych państw, wykonywujące kabotaż, będą przez jedną i drugą Stronę traktowane na tej samej stopie, co statki państwa najbardziej uprzywilejowanego.

ARTYKUŁ XXXI.

Przedsiębiorstwa emigracyjne, uprawnione do wykonywania działalności w jednym z dwóch krajów, będą korzystały pod wszystkimi względami na terytorium drugiego kraju z tych samych praw, przywilejów, swobód i wyjątków, co podobne przedsiębiorstwa państwa najbardziej uprzywilejowanego. Będą mogły wyznaczać na oficjalnych przedstawicieli zarówno obywateli polskich, jak i francuskich.

Agenci emigracyjni, uprawnieni do wykonywania swojej działalności na podstawie odnośnych ustaw, dekretów i regulaminów, będą niezależnie od portu załadunku emigrantów korzystali z traktowania, przyznanego krajowcom we wszystkim, co dotyczy uprawnień, opłat i innych ułatwień.

ARTYKUŁ XXXII.

Rząd Polski, któremu powierzone zostało prowadzenie spraw zagranicznych Wolnego Miasta Gdańsk, zgodnie z artykułem 104 Traktatu Wersalskiego i artykułami 2-im i 6-ym Konwencji Paryskiej z dnia 9 listopada 1920 r. pomiędzy Polską a Wolnym Miastem Gdańskim, zastrzega sobie prawo oświadczenia, że Wolne Miasto jest Stroną Kontraktującą w tym Traktacie i że bierze na siebie obowiązki oraz nabywa wypływające z niego prawa.

Zastrzeżenie to nie dotyczy postanowień niniejszego Traktatu, które Rzeczpospolita Polska w odniesieniu do Wolnego Miasta Gdańskiego już zawarła naasadzie praw, traktatowo Polsce przysługujących.

ARTYKUŁ XXXIII.

Niniejsza Konwencja będzie ratyfikowana, i ratyfikacje będą wymienione w Paryżu. Na mocy upoważ-

ne fait pas obstacle à la perception, le cas échéant, soit de taxes dites de séjour, soit des taxes afférentes à l'accomplissement des formalités de police, étant entendu que les ressortissants des deux pays jouiront, sous ce rapport, du traitement accordé aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

ARTICLE XXX.

Jusqu'à la conclusion d'un accord spécial sur la navigation, il est entendu que dans les ports des deux pays, les bateaux des deux Hautes Parties Contractantes, ainsi que leurs équipages, passagers et cargaisons, seront traités sur le pied d'une parfaite égalité, tant en ce qui concerne les taxes générales ou spéciales, qu'en ce qui concerne le classement des bateaux, les facilités pour leur chargement ou leur déchargement et généralement pour toutes les formalités ou dispositions quelconques auxquelles peuvent être soumis les bateaux de commerce, leurs équipages, leurs passagers et leurs cargaisons.

Exception est faite pour le cabotage, dont le régime demeure soumis aux lois respectives des deux pays. La navigation entre la France et l'Algérie est assimilée au cabotage de port français à port français. Il est d'ailleurs convenu que les bateaux des nations respectives navigant au cabotage seront traités, de part et d'autre, sur le même pied que les bateaux de la nation la plus favorisée.

ARTICLE XXXI.

Les entreprises d'émigration autorisées dans l'un des deux pays bénéficieront, sous tous les rapports, dans le territoire de l'autre pays, des mêmes droits, priviléges, immunités et exceptions que les entreprises similaires du pays le plus favorisé. Elles pourront désigner comme représentant officiel indistinctement un ressortissant polonais ou français.

Les agents d'émigration autorisés conformément aux lois, décrets et règlements sur la matière, et quel que soit le port d'embarquement des émigrants, bénéficieront du traitement national en tout ce qui concerne les autorisations, les taxes et autres facilités.

ARTICLE XXXII.

Le Gouvernement polonais, auquel il appartient d'assurer la conduite des affaires extérieures de la Ville Libre de Dantzig, en vertu de l'article 104 du Traité de Versailles et des articles 2 et 6 de la Convention de Paris entre la Pologne et la Ville Libre de Dantzig du 9 novembre 1920, se réserve le droit de déclarer que la Ville Libre est Partie Contractante du présent Traité et qu'elle accepte les obligations et acquiert les droits en dérivant.

Cette réserve ne se rapporte pas aux dispositions du présent Traité que la République Polonaise contracte en ce qui concerne la Ville Libre de Dantzig, conformément à ses droits découlant des traités y relatifs.

ARTICLE XXXIII.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Paris. En vertu des pou-

nienia, którego mu ustawodawstwo francuskie udzieliło, Rząd francuski zezwala, aby Konwencja uprawomocniła się w osiem dni od notyfikowania mu w Paryżu ratyfikacji Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Konwencja z 6 lutego 1922 roku przestanie być stosowana od daty uprawomocnienia się niniejszego Traktatu.

Niniejsza Konwencja jest zawarta na rok, który to termin rozpoczyna się od dnia jej uprawomocnienia się; będzie ona przedłużana milczało na okresy trzymiesięczne, jeżeli nie zostanie wypowiedziana przez jedną z Wysokich Układających się Stron co najmniej na sześć miesięcy przed upływem pierwszego terminu rocznego, a na dwa miesiące przed upływem każdego następnego okresu trzymiesięcznego.

Wymówienie będzie jednak mogło nastąpić poza okresem wyżej wymienionym, jeśli opierać się będzie na specjalnej procedurze, wskazanej w artykule szóstym, lub jeśli wyniknie ze specjalnego układu między Rządami.

NA DOWÓD CZEGO Pełnomocnicy, w należyty sposób do tego upoważnieni, podpisali niniejszą Konwencję i opatrzyli ją swoimi pieczętkami.

Sporządzono w Paryżu, w dwóch egzemplarzach, dnia 9 grudnia 1924 r.

L. S. (—) *Alfred Chłapowski*
 L. S. (—) *H. Tennenbaum*
 L. S. (—) *Franciszek Doleżal*
 L. S. (—) *E. Herriot*
 L. S. (—) *Raynaldy*

ZAŁĄCZNIK DO ARTYKUŁU XXVII KONWENCJI.

WZÓR KARTY LEGITYMACYJNEJ.

FRANCJA LUB POLSKA.

KARTA LEGITYMACYJNA DLA KOMIWOJĄŻERÓW.

(Ważna w ciągu dwunastu miesięcy od daty wystawienia)
 ważna we Francji № karty
 w Polsce

Zaświadczenie się niniejszym, iż okaziciel karty tej p. urodzony w
 zamieszkały w ulica №
 posiada 1)
 w
 pod firmą handlową
 1) jest komiwojażerem w służbie firmy
 w
 które posiada 1)
 które posiadają
 pod firmą
 1)

Wobec tego, że okaziciel niniejszej karty chce poszukiwać zamówień w wyżej wymienionych krajach i czynić zakupy na rachunek wspomnianej (wspomnianych) firmy (firm), zaświdać się, iż rzeczona firma

voirs que la législation française lui confère, le Gouvernement français consent à ce qu'elle soit mise en vigueur huit jours après que la ratification par le Président de la République Polonaise lui aura été notifiée à Paris.

La Convention du 6 février 1922 cessera d'être appliquée à la date de la mise en vigueur du présent Traité.

La présente Convention est conclue pour un an, ce délai commençant à courir à partir de la date de la mise en vigueur; elle sera prorogée par voie de tacite reconduction et par périodes trimestrielles, si elle n'est pas dénoncée par une des Hautes Parties Contractantes six mois au moins avant l'expiration de la première période annuelle, et deux mois avant l'expiration de chaque période trimestrielle ultérieure.

La dénonciation pourra cependant intervenir en dehors des périodes ci-dessus, si elle se fonde sur la procédure spéciale envisagée à l'article VI ou lorsqu'elle résulte d'un accord spécial entre les Gouvernements.

EN FOI DE QUOI, les Plénipotentiaires respectifs, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leurs cachets.

Fait à Paris, en double exemplaire, le 9 décembre 1924.

L. S. (—) *Alfred Chłapowski*
 L. S. (—) *H. Tennenbaum*
 L. S. (—) *Franciszek Doleżal*
 L. S. (—) *E. Herriot*
 L. S. (—) *Raynaldy*

ANNEXE À L'ARTICLE XXVII DE LA CONVENTION

MODÈLE DE LA CARTE DE LÉGITIMATION

FRANCE OU POLOGNE

CARTE DE LÉGITIMATION POUR VOYAGEURS DE COMMERCE
 Valable pendant douze mois à compter de la date de délivrance.
 Bon pour la France № de la carte
 la Pologne

Il est certifié par la présente que le porteur de cette carte, M. né à
 demeurant à rue №
 possède 1)
 à
 sous la raison de commerce
 2) est commis-voyageur au service de la maison
 à
 qui possède 1)
 possèdent
 sous la raison de commerce

Le porteur de cette carte se proposant de recueillir des commandes dans les pays susvisés et de faire des achats pour la (les) maison(s) dont il s'agit, il est certifié que ladite (lesdites) maison(s) est (sont)

№ TARYFY FRANCUSKIEJ	NAZWA PRODUKTU	№ DU TARIF FRANÇAIS	DÉSIGNATION DES PRODUITS
533	Części oddzielne maszyn z żelaza lub stali do sterowania, do hamulców oraz do transmisyj i t.d.	533	Pièces détachées de machines; de timonerie, de freins et de transmissions en fer, en acier, etc.
533 ter	Wały proste, pełne	533 ter	Arbres droits, pleins
533 quat	Wały proste wywiercone, wykorbiione, wały korbowe	533 quat	Arbres droits, forés, coudés, arbres à manivelles
533 sex	Części oddzielne kotłów i tym podobnych aparatów z blachy tłoczonej lub spawanej	533 sex	Pièces détachées de chaudières et d'appareils similaires en tôle emboutie et soudée
533 oct	Korpusy dynamonoszny	533 oct	Bâties et carcasses de dynamos, etc.
534	Resory stalowe do powozów, samochodów, wagonów lub lokomotyw	534	Ressorts en acier pour carrosseries d'automobiles, de wagons ou de locomotives
535	Części składowe z miedzi czystej lub ze stopów miedzi	535	Pièces détachées de cuivre pur ou allié à tous métaux
535 bis	Części składowe maszyn i transmisyj, osobno nie wymienione z dwóch lub więcej metali	535 bis	Pièces détachées de machines et de transmissions non dénommées, de deux ou plusieurs métaux, etc.
537	Narzędzia z trzonkami lub bez, żeliwne, żelazne lub stalowe	537	Outils emmanchés ou non, en fonte, en fer ou en acier
552	Wyroby żeliwne, nietoczne, ani polerowane, pance w taboru kolejowego i t. d.	552	Ouvrages en fonte moulée, non tournés, ni polis, coussinets de chemin de fer, etc.
578	Wszelkiego rodzaju wyroby cynkowe	578	Ouvrages en zinc de toutes espèces
579	Wyroby ze stopów niklu z miedzią lub cynkiem (maillechort) i z metali niklowych	579	Ouvrages en nickel allié au cuivre et au zinc (maillechort) et en métaux nickelés
590	Meble gięte	590	Meubles en bois courbé
590 bis	Siedzenia do krzesel	590 bis	Fonds de sièges
591, 591 bis		591—591 bis	
592, 592 bis i 593	Meble inne, niż z drzewa giętego	592—592 bis et 593	Meubles autres qu'en bois courbé
602	Drobne wyroby drewniane	602	Boissellerie.

Zaznajomiwszy się z powyższą Konwencją, uznamy ją za słuszną zarówno w całości, jak i każde z zawartych w niej postanowień, oświadczamy, że jest przyjęta, ratyfikowana i zatwierdzona i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 26 czerwca 1925 roku.

(—) S. Wojciechowski

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej

Prezes Rady Ministrów:

(—) W. Grabski

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) Al. Skrzyński

Après avoir vu et examiné ladite Convention, Nous l'avons approuvée et approuvons en toutes et chacune des dispositions, qui y sont contenues, déclarons, qu'elle est acceptée, ratifiée et confirmée et promettons, qu'elle sera inviolablement observée.

En Foi de Quoi, Nous avons donné les présentes Lettres, revêtues du Sceau de la République.

A Varsovie, le 26 juin 1925.

(—) S. Wojciechowski

Par le Président de la République

Le Président du Conseil des Ministres:

(—) W. Grabski

Le Ministre des Affaires Étrangères:

(—) Al. Skrzyński